

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/67/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112217645
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6112217645.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa CETELEM SLOVENSKO a. s., Panenská 7, Bratislava, IČO: 35 787 783, zastúpeného JUDr. Helenou Strachotovou, usadenou euroadvokátkou, so sídlom Hviezdoslavova 7, Martin proti odporcovi 1/ K. S., nar. XX. XX. XXXX a odporkyni 2/ S. S., nar. XX. XX. XXXX, obidvaja bytom Y. XXXX/XX, G. G., o zaplatenie 2.767,78 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 9C/178/2012-114 zo dňa 19. 12. 2012, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti zamietol návrh a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušuje a vec mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd uložil odporcom spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi dohodnutý úrok vo výške 12,89 % ročne zo sumy 25,50 Eur od 03. 09. 2011 do 21. 12. 2011 a úrok z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 25,50 Eur od 01. 11. 2011 do 21. 12. 2011 v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia; v prevyšujúcej časti návrh zamietol a navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozsudok odôvodnil tým, že podľa zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, uzatvorenej v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch dňa 14. 02. 2007 medzi navrhovateľom a odporcom, bol poskytnutý odporcovi úver vo výške 6.638,78 Eur s dohodnutou ročnou úrokovou sadzbou 12,89 % a RPMN 16,66 %. Prvá splátka mala byť zaplatená 15. 03. 2007. Mesačnú splátku vo výške 156,90 Eur sa zaviazal odporca zaplatiť v 60-tich splátkach spolu vo výške 9.414,45 Eur. Odporca z poskytnutej sumy 6.638,78 Eur uhradil do mája 2011 sumu 6.613,28 Eur a v decembri 2011 sumu 155 Eur; spolu zaplatil 6.768,28 Eur. Navrhovateľ dňa 09. 09. 2011 odstúpil od zmluvy. Odstúpenie bolo doručené odporcovi dňa 13. 09. 2011; ku tomuto dňu nesplatená úverová istina predstavovala 2.867,11 Eur. Zostavu úverovej istiny navrhovateľ vyjadril písomne (dňa 17. 10. 2012) a vysvetlil, že jednotlivé mesačné splátky zo strany odporcu boli použité na úhradu istiny, úrokov a poplatkov na poistenie, pretože takáto možnosť mu vyplývala zo všeobecných podmienok článku III-4-1. Súd vyhodnotil túto časť zmluvy ako dohodu uzavretú v rozpore s ustanovením § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda neplatnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa z dôvodu, že umožňuje svojvoľne použiť splátku dlžníka vo výške podľa jeho úvahy najskôr na poplatky, príslušenstvo, až potom na istinu, keď rozsah týchto plnení a ich splatnosť nebola zmluvne dojednaná, čím odďaľuje splatnosť istiny a navyšuje jej príslušenstvo. Považoval ju za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Podotkol, že ochranu dlžníka v občianskoprávných vzťahoch dodatočne následne výslovne upravilo znenie ustanovenia § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 01. 01. 2008.

Samotné všeobecné zmluvné podmienky ani návrh zmluvy neboli medzi účastníkmi individuálne dojednané, keďže sa jednalo o formulárovú zmluvu, ktorej obsah nemohol spotrebiteľ ovplyvniť. Výpočet neuhradenej úverovej istiny tak, ako bol formulovaný písomne navrhovateľom, keď v sebe zahŕňal splátky splatné ku dňu účinnosti odstúpenia od úverovej zmluvy a následne od septembra 2011 až do zaplatenia a z takto vypočítanej sumy požadoval navrhovateľ zmluvný úrok ako aj úrok z

omeškania, považoval okresný súd za umelé navyšovanie dlhu a postup v rozpore s ustanovením § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie definuje príslušenstvo pohľadávky ako úroky, úroky z omeškania a poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Úroky ako aj úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky a viažu sa iba k pohľadávke. Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník v čase vzniku zmluvy, ani v súčasnosti neupravujú možnosť dlžníka požadovať príslušenstvo z príslušenstva, čo nevyplýva ani zo zákona č. 258/2001 Z. z. Úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným záväzkovým vzťahom hlavným. Keďže súd považoval za preukázané, že odporcovia uhradili dlžnú istinu, pričom zaplatili viac, než koľko im bolo poskytnuté, t. j. sumu 6.768,28 Eur, priznal navrhovateľovi len dohodnutý úrok vo výške 12,89 % ročne od 03. 09. 2011, ku ktorému dátumu dlžili odporcovia z poskytnutej istiny sumu 25,50 Eur (6.638,78 Eur - 6.613,28 Eur) do 21. 12. 2011, kedy došlo k ďalšej úhrade zo strany odporcov. Z tejto sumy súd priznal aj úrok z omeškania od 01. 11. 2011 do 21. 12. 2011 a v prevyšujúcej časti návrh ako bezdôvodný zamietol. Adekvátne rozhodol aj o trovách konania, keď navrhovateľovi úspešnému len v nepatrnej časti, požadujúcemu náhradu trov konania nepriznal s odkazom na § 142 ods. 2 zákona č. 99/1963 Z. z. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) a § 151 ods. 1 O. s. p..

Navrhovateľ podal proti rozsudku okresného súdu v časti zamietajúcich výrokov a súvisiacich výrokov o trovách konania odvolanie, a to z dôvodov nesprávneho skutkového a právneho posúdenia veci. Na výzvu krajského súdu ohľadom špecifikácie odvolania v zmysle § 205 ods. 2 O.s.p. doplnil odvolanie a žiadal napadnutý rozsudok pre nedostatočné odôvodnenie ako nespreskúmateľný v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na nové prejednanie. Poukázal, že súd sa so žalovaným nárokom dostatočne nevysporiadal a odôvodnenie napadnutého rozsudku je nejasné a nezrozumiteľné a nedostatočne argumentuje ohľadom dôvodov nepriznania nároku navrhovateľa. Poukázal na skutočnosť, že vo všeobecných zmluvných podmienkach úverovej zmluvy, a to v článku III-4-1 bol spôsob započítavania úhrad vykonaných zo strany odporcov výslovne dohodnutý, pričom žiadny právny predpis v dohode o určení započítania úhrady v dobe uzavretia zmluvy neexistoval. Skutočnosť, že následne bolo doplnené ustanovenie (§ 566 ods. 2) do Občianskeho zákonníka, nemôže mať na predošlú dohodu účastníkov zmluvy žiadny vplyv, pretože použitie takéhoto ustanovenia má retroaktívny účinok a je v rozpore s právnym poriadkom. Aj keď súd vychádzal zo skutočnosti, že všetky úhrady sa započítavali najskôr na úverovú istinu, nevyrovnal sa s ostatnými nárokmi a to ani s dohodnutým zmluvným úrokom, keď de facto vychádzal zo skutočnosti, že odporcovia mali vrátiť iba to, čo si požičali, teda že má ísť o bezúročnú pôžičku. Súd tak jednoznačne nesprávne vyhodnotil skutkový a právny stav a jeho rozhodnutie nemá oporu v žiadnych vykonaných dôkazoch.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa žiadal rozsudok okresného súdu ako správny potvrdiť.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnuté rozhodnutie v zmysle § 212 ods. 1 O. s. p. v rozsahu odvolania, bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu v zmysle § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. a podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Navrhovateľ v odvolaní vytýka okresnému súdu nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia v časti zamietnutia nároku, nevysporiadanie sa s jednotlivými nárokmi a z toho vyplývajúcu nejasnosť a nezrozumiteľnosť rozhodnutia, nedostatočnou argumentáciou ohľadom dôvodov nepriznania nároku navrhovateľa a celkovým nedostatočným odôvodnením. Aj keď vychádzal zo skutočnosti, že všetky úhrady sa započítavali najskôr na úverovú istinu, nevyrovnal sa s ostatnými nárokmi a to ani s dohodnutým zmluvným úrokom, keď podľa názoru súdu odporcovia mali v podstate vrátiť iba to, čo si požičali, teda že má ísť o bezúročnú pôžičku. Nesprávne vyhodnotil skutkový a právny stav a jeho rozhodnutie nemá oporu v žiadnych vykonaných dôkazoch.

Odvolanie je dôvodné v každom bode.

Názor okresného súdu, že zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, uzavretou podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, je správny. Z obsahu spisu je nepochybné, že zmluva bola uzatvorená tak, že na základe písomnej žiadosti - návrhu na uzavretie zmluvy o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa 14. 02. 2007, poskytol navrhovateľ odporcovi úver vo výške 6.638,78 Eur na nákup spotrebného tovaru. Právny predchodca navrhovateľa prijal návrh zmluvy uhradením časti kúpnej ceny tovaru za odporcu, zodpovedajúceho výške poskytnutého úveru a odporca tovar prevzal, ktorú skutočnosť nepoprel. Odporca sa zaviazal splatiť úver v 60-tich mesačných splátkach po 156,91 Eur, splatných vždy ku 15-temu dňu mesiaca, počnúc dňom 15. 03. 2007. Odporkyňa sa v tejto zmluve zaviazala uhradiť pohľadávku navrhovateľa spoločne a nerozdielne s odporcom. Jednoznačne bola dohodnutá úverová sadzba (12,89% p. a.), RPMN (16,66 %), aj poistenie. Dohodnuté boli mesačné splátky za správu úveru (1,65 Eur) a jednorazový poplatok za uzavretie zmluvy splatný v deň čerpania úveru vo výške 116,17 Eur. Keďže záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas nebol splnený ani jedným z odporcov, navrhovateľ prípad postúpil dňa 02.09.2011 na vymáhanie, preto ku dňu 03.09.2011 kapitalizoval zmluvný úrok; dňa 31. 10. 2011 zosplatnil dlh odporcu vo výške 2.922,78 Eur, a následne sa domáhal svojho nároku súdnou cestou. Ku dňu 21.12.2011 odporcovia zaplatili ešte 155 Eur. S prihliadnutím na stav úverového účtu navrhovateľ (ku dňu 21. 12. 2011) evidoval voči odporcom pohľadávku vo výške 2.767,78 Eur.

Navrhovateľ uplatňoval svojím návrhom zaplatenie sumy 2.767,78 Eur so zmluvným úrokom vo výške 12,89 % ročne zo sumy 2.867,11 Eur od 03. 09. 2011 do 21. 12. 2011; 12,89 % ročne zo sumy 2.767,78 Eur od 22. 12. 2011 do zaplatenia; s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 2.922,78 Eur od 01. 11. 2011 do 21. 12. 2011, zo sumy 2.767,78 Eur od 22. 12. 2011 do zaplatenia. Svoj nárok podrobne rozpisal v ospravedlnení zo súdneho pojednávania dňa 17. 10. 2012 (č. I. 27 - 31 spisu).

Okresný súd mu priznal zmluvný úrok 12,89 % ročne zo sumy 25,50 Eur od 03.09.2011 do 21.12.2011 a úrok z omeškania 9,5 % ročne zo sumy 25,50 Eur od 01.11.2011 do 21.12.2011 ako rozdiel medzi poskytnutým úverom (6.638,78 Eur) a odporcami zaplatenou sumou (6.613,28 Eur). Odporcovia boli v omeškaní po odstúpení od zmluvy navrhovateľom (09.09.2011) a zosplatnení dlhu (31.10.2011) so sumou 25,50 Eur od 01.11.2011 do 21.12.2011, kedy zaplatili 155 Eur. Zmluvný úrok im bol vyčíslený od 03.09.2011 do 21.12.2011 (odo dňa nasledujúceho po odovzdanie prípadu na vymáhanie do zaplatenia 155 Eur).

Ak zamietal návrh v prevyšujúcej časti, je zrejmé, že tak urobil v časti istiny 2.767,78 Eur so zmluvným úrokom vo výške 12,89 % ročne, počítaného zo sumy 2.841,61 Eur (2.867,11 - 25,50 = 2.841,61) od 03.09.2011 do 21.12.2011, so zmluvným úrokom vo výške 12,89 % ročne, počítaného zo sumy 2.767,78 Eur od 22.12.2011 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne, počítaného zo sumy 2.897,28 Eur (2.922,78 - 25,50 = 2.897,28) od 01.11.2011 do 21.12.2011, s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne, počítaného zo sumy 2.767,78 Eur od 22.12.2011 do zaplatenia.

Po oboznámení sa s obsahom spisu a dôkladnou analýzou odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu odvolací súd musí konštatovať, že nie je možné zistiť, prečo okresný súd, pokiaľ nepovažoval úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov, priznával navrhovateľovi len časť istiny. Tiež nie je zrejmé, prečo nezisťoval skutkový stav ohľadom započítavania splátok úveru na istinu, zmluvný úrok, poistenie atd., či mali účastníci zmluvy dohodnutý splátkový kalendár, ktorý by bol súčasťou zmluvy, keď sám konštatoval, že zmluva o úvere (napriek článku III-4-1 všeobecných podmienok) nevyplýva, aká časť splátky úveru predstavuje úhradu na istinu, aká časť na dohodnutý úrok, aká na poistenie, prípadne na ďalšie poplatky. Dôkazy predložené navrhovateľom (čl.31) v ospravedlnení z pojednávania zo dňa 19.10.2012 a k návrhu - všeobecné podmienky (čl. 8 PV) sú totiž vo vzájomnom rozpore. Kým podľa všeobecných podmienok sa „istina započítava na úhradu úrokov, poplatkov podľa zmluvy o úvere alebo podľa sadzobníka poplatkov platného v deň čerpania úveru“, pričom nie je uvedené, v akom poradí, tak podľa rozpisu vo vyjadrení sa splátka (156,91 Eur) započítava vo väčšej časti na istinu (napr. 79,35 Eur), v menšej na zmluvný úrok (73,01 Eur) a v presne stanovenej časti (4,55 Eur) na poistenie; poradie tiež nie je zrejmé. Jednoznačne však podľa názoru krajského súdu možno na súdnu vec vylúčiť použitie ustanovenia § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka (vzťahuje sa len na prípady, keď je dlžník povinný splniť dlh naraz, ale ponúkne veriteľovi plnenie po častiach; čiastočné plnenie sa podobá plneniu v splátkach, ktorých výška aj splatnosť je vopred určená, kým pri čiastočnom plnení záleží výlučne na dlžníkovi, či čiastočné plnenie ponúkne, kedy a v akej výške). V kontexte odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu potom nie celkom súladné vyhlásenie časti zmluvy

(III-4-1 všeobecných podmienok) za neplatnú v zmysle § 56 ods. 1 OZ a konštatovanie neprípustnosti uplatňovania zmluvného úroku a úroku z omeškania z istiny, v ktorej je započítaný kapitalizovaný zmluvný úrok s odkazom na § 121 ods. 3 OZ z dôvodu umelého navyšovania dlhu.

Uvedené skutočnosti viedli odvolací súd k zrušeniu rozhodnutia prvostupňového súdu a vrátenia veci na ďalšie konanie. Pri opätovnom prejednaní veci okresný súd zistí, akým spôsobom boli rozúčtované platby odporcu (vychádzajúc z vyjadrenia navrhovateľa zo dňa 17. 10. 2012), koľko ku dňu odstúpenia od zmluvy dlhujú odporcovia na istine, koľko na zmluvných úrokoch, koľko na poistnom, pričom zohľadní prípadné platby za obdobie od rozhodnutia súdu (19. 12. 2012) a správne ustáli celkovú dlžnú sumu a aj sumu, z ktorej vzniká odporcom povinnosť zaplatiť úroky z omeškania, aj dohodnuté úroky. Svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby bolo zrozumiteľné a presvedčivé.

V novom rozhodnutí okresný súd opätovne rozhodne aj o trovách prvostupňového aj odvolacieho konania s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 3 O. s. p..

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.